

LOO PLAN

voor bos, natuur en landschap

QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING

Zetten
Wageningsestraat 63

COLOFON

OPDRACHT

Quicksan in het kader van de Wet natuurbescherming
voor de Wageningsestraat 63 te Zetten

OPDRACHTGEVER

De heer D.C. den Hartog
Wageningsestraat 63
6671 DC Zetten

OPDRACHTNEMER

LOO PLAN, voor bos, natuur en landschap
Diepesteeg 4
6994 CD De Steeg
tel.: 026 – 351 41 74
info@looplan.nl
www.looplan.nl

Ons kenmerk : 2018-100206-476
Datum : 25 april 2018

Contactpersoon : de heer D.C. den Hartog

Contactpersoon : Marko Sinke
Medewerking van : Jelle Aalders
: Erika Loonen
Vormgeving : Marianne Mooij

© Loo Plan B.V. Dit rapport is vervaardigd op verzoek van en hiermee eigendom van de heer D. C. den Hartog.
Loo Plan is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade voortvloeiende uit toepassingen
van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Loo Plan.
De opdrachtgever vrijwaart Loo Plan voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUDSOPGAVE

BEVINDINGEN

1	INLEIDING	2
1.1	SCOPE	3
1.2	KWALITEITSBORGING	5
2	WERKWIJZE	6
2.1	LITERATUURSTUDIE (SOORTWAARNEMINGEN EN BIOTOOP)	6
2.2	GEBIEDSBESCHERMING	6
2.3	SOORTBESCHERMING	7
3	RESULTATEN EN BEOORDELING	8
3.1	HUIDIGE SITUATIE EN BIOTOOP	8
3.2	GEBIEDSBESCHERMING	11
3.3	SOORTBESCHERMING	11
4	CONCLUSIE EFFECTBEOORDELING	13
4.1	PROJECT-SPECIFIEK	13

LITERATUUR

BIJLAGEN

1. VERKLARENDE WOORDENLIJST
2. WETTELIJK KADER ALGEMEEN
3. RELEVANTE WETSARTIKELN VAN DE WET NATUURBESCHERMING
4. TOETSINGSCRITERIA QUICKSCAN

Bevindingen

Tabel 1 Beknopte conclusie.

Onderdeel	Conclusie	Vervolgactie
Gebiedsbescherming	De voorgenomen werkzaamheden hebben geen invloed op gebiedsbescherming omdat: a. De beschermde gebieden (Natura 2000 Rijntakken en het Gelders Natuurnetwerk) op ruime afstand liggen. en b. De ingreep een beperkte uitstraling heeft, waarbij de beschermde natuurwaarden geen nadelige effecten ondervinden.	Geen.
Beschermde soorten	In het gebied is een potentiële nestlocatie van de beschermde kerkuil aangetroffen.	Nader onderzoek naar kerkuil.
Voorwaarden	Afhankelijk van het tijdstip waarop de werkzaamheden worden uitgevoerd, dient <u>rekening gehouden te worden met broedende vogels (met name spreeuwen, mezen en kauw)</u> .	Geen versturende werkzaamheden uitvoeren tijdens het broedseizoen (indicatief van maart tot half augustus). Nestplaatsen vóór het broedseizoen ongeschikt maken.

1 Inleiding

De heer Den Hartog is voornemens twee schuren te slopen achter zijn woning aan de Wageningsestraat 63 te Zetten (zie figuur 1). Het gaat om een open damwandloods en twee voormalige koelcellen. Er komen geen schuren voor terug.

Veel werkzaamheden zijn vergunningplichtig. Een van de aspecten waarop getoetst moet worden is de natuurwetgeving (zie bijlage 2). Deze toetsing moet inzicht geven op de vraag of de geplande werkzaamheden uitvoerbaar zijn in het licht van de wetgeving, en heeft de vorm van een quickscan. De aard van de werkzaamheden (en kennis hiervan) is hierbij essentieel.

Mogelijke effecten die op kunnen treden zijn:

- Verstoring door aanwezigheid van mensen en (groot) materieel.
- Verstoring door geluid, licht en trillingen.
- Tijdelijk ongeschikt worden van leefgebied (door aanleg werkstroken, materiaalopslag e.d.).
- Doden of verwonden van individuen van een populatie.
- Verdwijnen van nestgelegenheid.
- Verlies van leefgebied (verblijfplaatsen, foerageergebied en essentiële verbindingzones) door verandering van grondgebruik.

In de nu voorliggende rapportage zijn de resultaten van de uitgevoerde quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming opgenomen. Op basis van een bureaustudie en een veldbezoek door een ecooloog is de (kans op) aanwezigheid van wettelijk beschermde soorten onderzocht. Aan de hand van de resultaten van de quickscan wordt getoetst welke effecten de geplande werkzaamheden op de beschermde soorten kunnen hebben.

Wanneer er geen beschermde soorten aanwezig zijn (of verwacht worden), kan het project zonder aanvullende maatregelen doorgang vinden. Als het op basis van de quickscan aannemelijk is dat er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn én dat de voorgenomen werkzaamheden deze zouden kunnen beïnvloeden, zijn er vervolgstappen nodig.

In Tabel 1 is de conclusie beknopt weergegeven. Achtergronden, verklarende woordenlijst en details zijn opgenomen in de bijlagen.

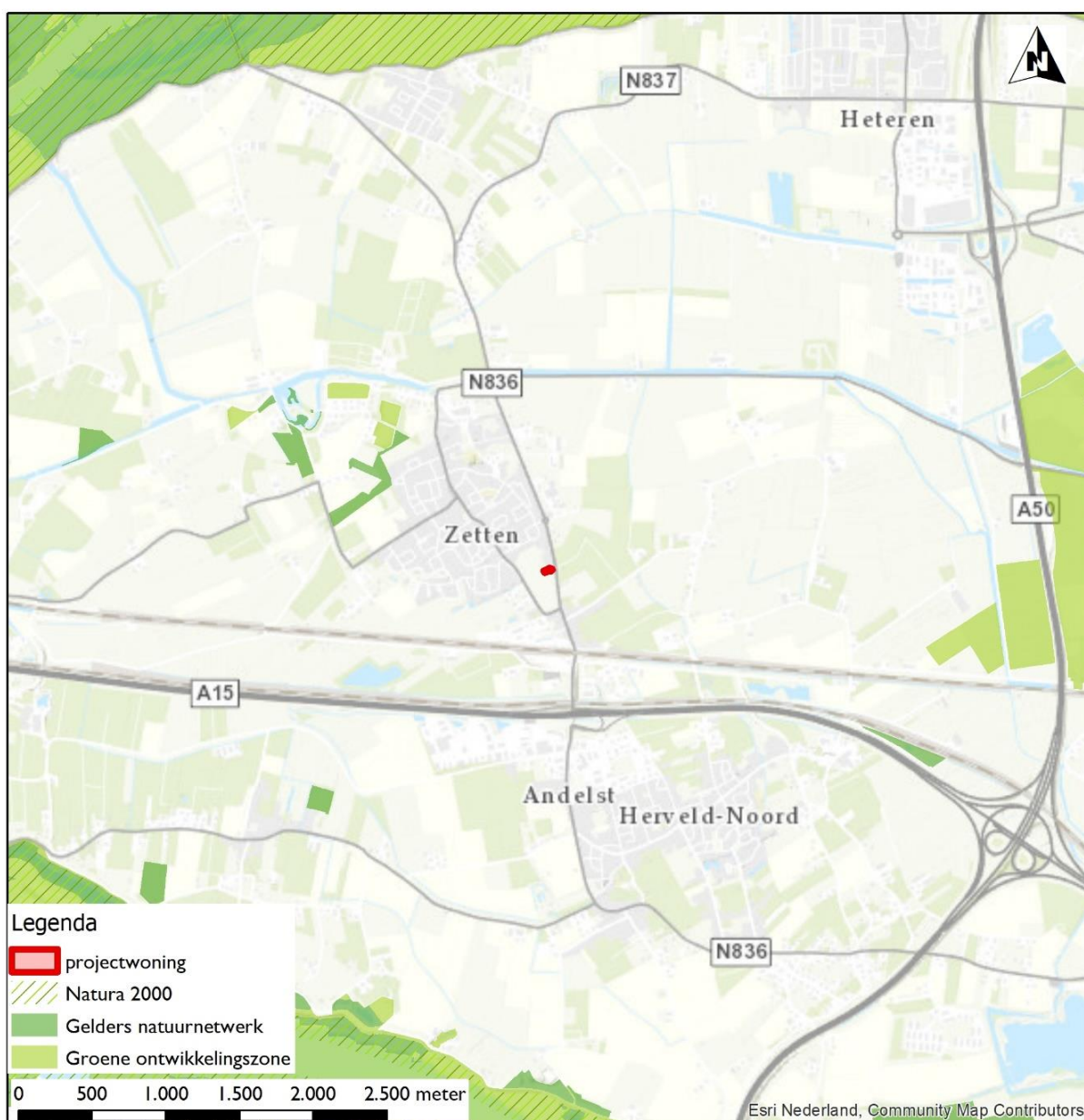
1.1 Scope

De quickscan Wet natuurbescherming moet antwoord geven op de onderstaande vragen.

- Wat is de kans op aanwezigheid van beschermde flora en fauna?
- Welke vervolgstappen (nader onderzoek) dienen genomen te worden om de aanwezigheid van de beschermde flora en fauna vast te stellen?
- Welke effecten heeft het initiatief op de (potentieel) aanwezige beschermde flora en fauna?
- Is een ontheffing op het soortbeschermingsdeel vanuit de Wet natuurbescherming noodzakelijk, of kunnen negatieve effecten ondervangen worden door het werken met goedgekeurde gedragscodes?
- Zijn er negatieve effecten in het kader van gebiedsbescherming (Natuur netwerk Nederland (NNN)), Natura 2000-gebieden) te verwachten bij dit initiatief?

Opdrachtgever	De heer D.C. den Hartog
Onderzoekslocatie	Wageningsestraat 63
Plaats	Zetten
Voorgenomen activiteit	Sloop van een schuur en een loods
Bijzonderheden	

Figuur 1 Ligging projectgebied ten opzichte van het Gelders Natuurnetwerk en Natura 2000-gebied.

1.2 Kwaliteitsborging

Loo Plan is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Quickscans worden uitgevoerd door ecologen en getoetst door een ervaren ecooloog. Een quickscan is niet aan een bepaald seizoen gebonden en kan gedurende het gehele jaar plaatsvinden. Door te letten op habitatkenmerken en abiotische condities kan, ook voor soorten die op dat moment niet aanwezig zijn doordat zij bijvoorbeeld nachtactief zijn of zich in hun winterhabitat bevinden, worden vastgesteld of het plangebied een potentiële functie heeft. Voor een quickscan geldt geen vaste werkwijze; bij het onderzoek wordt, waar mogelijk, aangesloten op de geldende protocollen en Kennisdocumenten.

De bij het onderzoek betrokken personen (Tabel 2) zijn door opleiding, werkervaring en zelfstudie gekwalificeerd voor de door hen verrichte werkzaamheden.

Het project is uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van Loo Plan. Het kwaliteitsmanagementsysteem van Loo Plan is ISO 9001:2015 gecertificeerd.

Tabel 2 Bij onderzoek betrokken personen.

Datum quickscan	27 maart 2018
Ecoloog	J. Aalders, mevrouw E.E. Loonen
Opleiding	Bos- en natuurbeheer Hogeschool Van Hall Larenstein Specialisatie ecologie
Functie	Junior medewerker ecologie
Interne collegiale toetsing rapportage	9 april 2018 Drs. B. Wouters, projectleider ecologie

2 Werkwijze

2.1 Literatuurstudie (soortwaarnemingen en biotoop)

De mogelijkheden voor beschermde soorten lopen per locatie en per aanwezig biotoop sterk uiteen. Specifieke kennis van de beschermde soorten en hun habitateisen is daarom essentieel. Tijdens een quickscan wordt de geschiktheid van een plangebied zowel vanuit de biotoop als vanuit de beschermde soort beoordeeld op basis van beschikbare literatuur en kaartmateriaal.

De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) wordt geraadpleegd om een beeld te krijgen van de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in de directe omgeving van het plangebied (lit. 1).

2.2 Gebiedsbescherming

De bescherming van Natura 2000-gebieden valt onder de Wet natuurbescherming. Met betrekking tot de Natura 2000-gebieden zijn de wettelijke verplichtingen om te voldoen aan de instandhoudingsdoelstellingen voor habitats en soorten beschreven in de Natura 2000-beheerplannen.

Via de Nota Ruimte is het toetsingskader voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS) geregeld.

De ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van de Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland is in figuur 1 weergegeven. Op basis van een combinatie van de voorgenomen ingreep en de afstand tot de beschermde gebieden, wordt een inschatting gemaakt of het voorgenomen initiatief mogelijk een negatief effect op de beschermde natuurwaarden kan hebben.

In of nabij de Natura 2000-gebieden wordt gekeken of er mogelijk effecten te verwachten zijn en dus de noodzaak voor een 'voortoets' bestaat.

Voor de gronden in of nabij het Gelders Natuurnetwerk wordt beoordeeld of de voorgenomen werkzaamheden invloed hebben op de wezenlijke waarden en kenmerken. Voor plannen binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland dient het 'nee, tenzij ...'-toetsingskader doorlopen te worden.

Voor kleinschalige ingrepen, zoals de sloop of bouw van enkele woningen of omvorming naar nieuwe natuur, wordt ervan uitgegaan dat geen verstoring optreedt als de afstand tot de beschermde gebieden > 250 meter bedraagt.

Bij grootschalige ingrepen of ingrepen met een grote invloedssfeer (bijvoorbeeld intensieve veehouderij) wordt een minimale afstand van 7,5 kilometer aangehouden.

2.3 Soortbescherming

Omgang met artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (bijlage 3) wordt tijdens een quickscan inzichtelijk gemaakt. Het gaat hierbij om:

1. *Soorten van de Vogelrichtlijn. Artikel 3.1.*
2. *Soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn. Artikel 3.5.*
3. *Overige beschermde soorten. Artikel 3.10*

Op basis van één veldbezoek door een ecooloog wordt de (kans op) aanwezigheid van wettelijk beschermde soorten onderzocht. Dit gebeurt aan de hand van de terreingesteldheid, een brede ecologische kennis en bekende literatuurgegevens. In bijlage 4 zijn de belangrijkste toetsingscriteria opgenomen waarop de geschiktheid van het terrein wordt beoordeeld.

Gebouwen worden aan de buitenzijde en indien nodig van binnen beoordeeld op hun geschiktheid.

In het veld wordt ook gekeken naar de samenhang van het project met de omgeving. Zo wordt bepaald of de betreffende locatie onderdeel van een groter (landschappelijk) geheel is, of dat het geïsoleerd ligt, bijvoorbeeld een klein bosje in een intensief agrarische omgeving. Dit kan van betekenis zijn voor de waardetoekenning van het onderzoeksgebied voor eventueel aanwezige beschermde soorten. Binnen de opdracht wordt niet onderzocht of er andere initiatieven in de omgeving spelen en wordt niet getoetst op cumulatieve effecten.

3 Resultaten en beoordeling

3.1 Huidige situatie en biotoop

De te slopen schuren staan in het agrarisch buitengebied ten zuiden van Zetten. Het betreft één open damwandloods en een gesloten schuur met twee koelcellen. De omgeving bestaat uit graslanden, akkers en lijnvormige haagbeplanting (foto 6).

Tabel 3 Huidige situatie.

Algemeen	Een open damwandloods en een gesloten schuur met twee koelcellen, bouwjaar 1975.
Voorgenomen activiteit	Sloop zonder nieuwbouw.
Omgeving	Agrarisch gebied.
Bijzonderheden	-

De open damwandloods heeft een open zijkant waardoor er een makkelijke toegang is voor vogels. De draagconstructie van het dak bestaat uit houten balken en ijzeren H-profielen waarop nestbouw van vogels mogelijk is.

In de loods bevindt zich een ruimte tussen het dak en het plafond van een kantoortje.

Tabel 4 Aanwezige biotopen.

Biotoop	Aanwezig	Detail	Foto
Gebouwen	Ja	Open damwandloods en een schuur.	1 t/m 8
Water	Nee	-	
Beplanting houtachtig	Ja	Agrarische omgeving met haagbeplanting.	1 en 6
Tuin/erf	Ja	Weiland, hagen, bomen en struiken.	1 en 6
Agrarisch gebied	Nee	Voedselrijk grasland en akkers.	6

Foto 1 Situering plangebied waarin de achterste twee schuren gesloopt worden.

Foto 2 Houten balken en ijzeren H-profielen zijn potentiële broedplaatsen voor vogels.

Foto 3 Ruimte tussen plafond en dak die in potentie geschikt is als verblijfplaats voor de kerkuil.

Foto 4 Op de grond langs de wand zijn braakballen van kerkuil aangetroffen.

Foto 5 Meerdere kerkuil braakballen.

Foto 6 Haagbeplanting rondom de schuur.

Foto 7 Asbest dak op de gesloten schuur.

Foto 8 Uitwerpselen wijzen op aanwezigheid van vogels

3.2 Gebiedsbescherming

Het projectgebied ligt op grote afstand (Tabel 5) van zowel Natura 2000-gebied Rijntakken als van gebieden aangewezen binnen het Gelders Natuurnetwerk. De werkzaamheden hebben een beperkte uitstraling, nadelige effecten op beschermde natuurgebieden zijn daardoor niet te verwachten. Instandhoudingsdoelstellingen komen niet in gevaar. Een nader onderzoek naar de mogelijke effecten is niet nodig.

Tabel 5 Afstand projectgebied tot beschermde gebieden.

Beschermde gebieden	Afstand	Effect	Vervolg
Natura 2000-gebied Rijntakken	3,8 km	Geen	Geen oriënterend onderzoek.
Gelders Natuurnetwerk	1,2 km	Geen	Geen toetsing aan het betreffende regime.

3.3 Soortbescherming

De resultaten geven een overzicht van de aangetroffen soorten en de mogelijk aanwezige soorten in het gebied. De gegevens zijn zowel gebaseerd op literatuur als waarnemingen tijdens het veldbezoek.

Bij de beoordeling (Tabel 6) van de mogelijke effecten op soortgroepen wordt enkel gekeken naar soorten die strikt beschermd zijn en niet naar de soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt.

Als een biotoop niet geschikt is, wordt verder hieronder geen toelichting gegeven. Gedacht kan worden aan: geen water aanwezig in plangebied, dan is het evident dat het biotoop ook ongeschikt is voor vissen.

Vanwege de strikte bescherming van alle soorten vleermuizen, en het verschil in handelen tussen nesten en jaarrond beschermde nesten van vogels, zijn deze groepen apart onderscheiden.

Tabel 6 Beoordeling soortbescherming.

Soortgroep	Biotoop geschikt	Beschermde soort aanwezig	Effect op soort
Planten	Nee	Nee	Nee
Vogels - algemeen	Ja	Mogelijk	Nee ¹
Vogels - jaarrond beschermde nesten	Ja	Mogelijk	Mogelijk
Zoogdieren	Nee	Nee	Nee
Vleermuizen	Nee	Nee	Nee
Vissen	Nee	Nee	Nee
Amfibieën	Nee	Nee	Nee
Reptielen	Nee	Nee	Nee
Overige soorten	Nee	Nee	Nee

¹ Mits werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd. Deze soorten zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

PLANTEN

Beschermde plantensoorten zijn niet te verwachten vanwege het ontbreken van geschikt biotoop.

VOGELS ALGEMEEN

De open damwandloods is potentieel geschikt voor vogels om in te broeden (foto 2 en 8). In de loods waren veel uitwerpselen te vinden, maar er zijn geen nesten gevonden van vogels.

Tijdens het veldbezoek zijn er kauwtjes, merels, heggenmus, winterkoning, roodborst, mezen en houtduiven waargenomen. De bomen en struiken om de projectlocatie heen herbergen mogelijk nestplaatsen voor algemene en minder algemene vogels als, merel, ekster, zwartkop, tjiftjaf, mezen, heggenmus, winterkoning en de roodborst. De meeste vogels maken nesten in bomen, struiken of in nestkasten.

**VOGELS (JAARROND
BESCHERMDE NESTEN)**

In landelijk gebied kunnen jaarrond beschermde soorten voorkomen. Tijdens het veldbezoek is er een potentiële nestlocatie van een kerkuil aangetroffen (foto 3). Hier zijn meerdere verse braakballen en uitwerpselen aangetroffen (foto 4 en 5). Andere jaarrond beschermde soorten zijn tijdens het veldbezoek niet waargenomen. Uit de NDFF (lit. I) blijkt dat er in de omgeving steenuilen zitten. De projectlocatie is echter ongeschikt voor de steenuil; de geplande ingreep heeft geen nadelig effect op omliggend geschikt of potentieel geschikt habitat.

ZOOGDIEREN

Schuren en halfopen loodsen zijn potentieel geschikt als verblijfplaats voor steenmarters omdat deze makkelijk toegankelijk zijn, en deze vaak nest- en schuilmogelijkheden bieden (foto 3). Op de projectlocatie zijn geen sporen aangetroffen van een steenmarter. Ook blijkt uit de NDFF (lit. I) dat er in de omgeving geen steenmarters zijn waargenomen. *Hiermee kan uitgesloten worden dat de projectlocatie een vaste rust- en verblijfplaats voor de steenmarter vormt.*

VLEERMUIZEN

De projectlocatie herbergt geen geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen. De loods en de schuur zijn ongeschikt als verblijfplaats omdat deze te koud en winderig zijn. Gezien de ruime aanwezigheid van veel groen en bebouwing in de omgeving, verdwijnt er geen essentieel leefgebied bij de sloop van de twee gebouwen voor vleermuizen. Tevens blijkt uit bronnenonderzoek NDFF (lit. I) dat er geen vleermuizen zijn waargenomen in het projectgebied. *Hiermee kan uitgesloten worden dat de projectlocatie een vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen vormt.*

4 Conclusie effectbeoordeling

De loods en directe omgeving (beplanting) bieden potentiële nestlocaties voor algemene broedvogels. Alle algemene broedende vogels zijn beschermd en mogen slechts onder strikte voorwaarden verstoord worden.

Buiten het broedseizoen (globaal van begin maart tot half augustus) is er vanuit deze groep geen belemmering voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Mochten de werkzaamheden tijdens het broedseizoen uitgevoerd worden, dan wordt geadviseerd om de loods en aangrenzende beplanting vóór het broedseizoen ongeschikt te maken zodat er geen vogels kunnen gaan broeden.

Door de aanwezigheid van sporen van kerkuil en de geschiktheid van de locatie kan een mogelijke verblijfplaats van een kerkuil niet worden uitgesloten. De kerkuil heeft een jaarrond beschermd nest en deze mag niet vernietigd of verstoord worden tijdens het uitvoeren van werkzaamheden. *Een nader onderzoek naar de mogelijke verblijfplaats van de kerkuil op de projectlocatie wordt geadviseerd (conform het Kennisdocument kerkuil).*

Andere beschermde soorten zijn niet aangetroffen en worden niet verwacht op de projectlocatie.

4.1 Project-specifiek

Tabel 7 Project-specifieke conclusie.

Onderdeel	Conclusie
Gebiedsbescherming	De voorgenomen werkzaamheden hebben geen invloed op gebiedsbescherming omdat: a. De beschermde gebieden (Natura 2000 en Gelders Natuurnetwerk) op ruime afstand liggen. en b. De ingreep een beperkte uitstraling heeft, waarbij de beschermde natuurwaarden geen nadelige effecten ondervinden.
Beschermde soorten	In het gebied is een beschermde soort aangetroffen of wordt verwacht. Voor het uitvoeren van de voorgenomen maatregelen wordt geadviseerd: 1. nader onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van de kerkuil conform het Kennisdocument kerkuil.
Voorwaarden	Afhankelijk van het tijdstip waarop de werkzaamheden worden uitgevoerd dient <u>rekening gehouden te worden met broedende vogels</u> . Vogels die broeden (indicatief van maart tot half augustus) mogen slechts onder zeer strikte voorwaarden verstoord worden.

LITERATUUR

1. Nationale Databank Flora en Fauna
Geraadpleegd op 03-04-2018
2. Verspreiding & trends broedgevallen spreeuw
<https://www.sovon.nl/nl/soort/15820>
3. Gegevensautoriteit Natuur (GaN) in samenwerking met het
Netwerk Groene Bureaus (NGB) en de Zoogdiervereniging
Vleermuisprotocol
4. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument gewone dwergvleermuis,
Pipistrellus pipistrellus, versie 1.0
5. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument ruige dwergvleermuis,
Pipistrellus nathusii, versie 1.0
6. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument gewone grootoorvleermuis,
Plecotus auritus, versie 1.0
7. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument rosse vleermuis,
Nyctalus noctula, versie 1.0
8. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument huismus,
Passer domesticus, versie 1.0
9. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument gierzwaluw,
Apus apus, versie 1.0
10. BIJ12, juli 2017, Kennisdocument kerkuil
Tyto alba, versie 1.0
11. Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997
Atlas van de Nederlandse vleermuizen
Onderzoek naar verspreiding en ecologie
KNNV Uitgeverij
12. Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters &
J.C. Buys, 2016
Atlas van de Nederlandse zoogdieren
Natuur van Nederland 12
KNNV Uitgeverij
13. Dietz, C., O. von Helversen en D. Hill, april 2011
Vleermuizen - Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika,
Tirion-Natuur

BIJLAGEN

1. Verklarende woordenlijst

ZORGPLICHT

De zorgplicht houdt in dat de in het wild levende dieren en planten en hun omgeving zo min mogelijk verstoord mogen worden. En dat te allen tijde schade zo veel mogelijk voorkomen wordt.

Enkele voorbeelden van zorgplicht:

- Voorafgaand aan de werkzaamheden in een rietveld wordt gecontroleerd op broedgevallen en vogelnesten.
- Kikkers en padden die tijdens baggerwerkzaamheden gevonden worden, worden direct overgezet in een deel van de sloot die niet gebaggerd wordt. De dieren worden uitgezet in de modder waarin ze gevonden zijn, zodat ze niet meteen opgegeten worden door reigers.
- Voorafgaand aan graafwerkzaamheden worden takkenhopen met bladeren doorzocht op de aanwezigheid van overwinterende egels. Bij het aantreffen van een egel wordt deze in een zelfde soort takkenhoop met bladeren buiten het te vergraven gebied teruggeplaatst.
- Bij nieuwbouw aan de bos rand in een gebied met veel vleermuizen wordt geen buitenverlichting aangebracht. Dit om de lichtvervuiling tot een minimum te beperken.

ZORGVULDIG HANDELEN

Zorgvuldig handelen houdt in dat compenserende of mitigerende maatregelen aangetoond moeten werken, voordat de ingreep uitgevoerd wordt. Pas als de maatregelen geaccepteerd zijn door het bevoegd gezag voor de betreffende beschermde soorten, mag de originele habitat aangetast worden.

GUNSTIGE STAAT VAN INSTANDHOUDING

De gunstige staat van instandhouding is werkzaam op lokale populaties en hun leefomgeving.

Bijvoorbeeld:

In een poel in het weiland van een boer bevindt zich een populatie poelkikkers. De gunstige staat van instandhouding is niet aangetast zolang de populatie poelkikkers in deze poel kan voortbestaan. Dit betekent dat de poel in een goede staat moet blijven verkeren. Raakt de poel vervuild, verdroogd of als hij in zijn geheel verdwijnt, dan zal ook de populatie poelkikkers verdwijnen.

Bij de gunstige staat van instandhouding gaat het niet om het voortbestaan van alle poelkikkers in Nederland of in Europa; het betreft een lokale situatie.

PASSENDE GEDRAGSCODE

Een gedragscode is een generieke ontheffing voor de beschreven maatregelen in de beschreven situaties voor de in de gedragscode genoemde beschermde soorten. De gedragscode geeft invulling aan de zorgplicht en het zorgvuldig handelen.

Sommige gedragscodes zijn enkel geldig voor bestendig beheer en onderhoud. Niet alle gedragscodes zijn geldig voor strikt beschermde soorten.

GOEDGEKEURDE GEDRAGSCODE

Een gedragscode mag pas als generieke ontheffing gebruikt worden wanneer deze is goedgekeurd door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (voorheen Ministerie van LNV). De gedragscodes zijn vijf jaar geldig en dienen daarna opnieuw door de Minister beoordeeld en goedgekeurd worden. De Minister kan in het goedkeuringsbesluit beperkingen stellen voor het gebruik van de gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes en hun goedkeuringsbesluiten zijn in te zien op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

2. Wettelijk kader algemeen

De bescherming van inheemse (van nature in Nederland voorkomende) in het wild levende planten- en diersoorten is vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Deze wet is op 1 januari 2017 in werking getreden en vervangt de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en de Boswet.

Doelstelling van de Wet natuurbescherming is de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten en dieren te waarborgen.

De wet gaat uit van het 'nee, tenzij ...'-principe. Beschermen staat voorop en ingrijpen is een uitzondering.

De Wet natuurbescherming kent drie beschermingscategorieën:

- Soorten van de Europese Vogelrichtlijn.
- Soorten van de Europese Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn.
- Nationaal beschermde soorten.

Voor alle soorten in Nederland geldt de zorgplicht.

Toetsing van projecten bij ruimtelijke ingrepen vindt plaats volgens het stroomschema op de volgende pagina.

Een vrijstelling van de ontheffingsplicht (stap 3 in het stroomschema) kan van toepassing zijn mits gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes zijn geldig in het kader van bestendig beheer en onderhoud dat geen wezenlijke invloed heeft op beschermde soorten.

In het geval van ruimtelijke ingrepen kan voor matig soorten, indien de werkzaamheden niet conform een goedgekeurde gedragscode worden uitgevoerd, een ontheffing aangevraagd worden als de activiteit de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort niet in gevaar brengt.

De activiteit dient een in de wet gedefinieerd belang te dienen.

1.3 Stappenplan soortenbescherming

*Stappenplan soortenbescherming
(uit Brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van Economische Zaken)*

3. Relevante wetsartikelen van de Wet natuurbescherming

Artikel 1.10: Doel van de Wet

1. Deze wet is gericht op:
 - a. het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
 - b. het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies, en
 - c. het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

Artikel 1.11: Zorgplicht

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden geveegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Artikel 3.1: Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5: Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn, Verdragen van Bern & Bonn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10: Beschermingsregime overige soorten

- I. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage onderdeel B bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

4. Toetsingscriteria quickscan

Zowel voor beschermde planten als voor beschermde dieren zijn hieronder de belangrijkste toetsingscriteria opgenomen waarop de geschiktheid van het terrein (biotoop) wordt beoordeeld. De lijst is niet uitputtend; dit betekent dat de waarnemer te allen tijde kritisch blijft kijken naar de potenties, omgeving en mogelijkheden van de locatie.

1. Groeiplaatsen van beschermde plantensoorten

- Voedselrijkdom
- Bijzonder biotoop aanwezig (bijvoorbeeld heide, vennen)
- Landgebruik (intensief, erf, tuin, bos)
- Mogelijk dat soort is aangeplant

2. Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten

- Nesten
- Soort biotoop
- Aanwezigheid water
- Voedselrijkdom biotoop
- Landgebruik (extensief, verwaarloosd, erf, tuin)
- Holten, spleten, scheuren in bomen
- Sporen, zowel wissels als uitwerpselen en prooiresten
- Specifieke indicatiesoorten (bijvoorbeeld zoetwatermossel voor bittervoorn)
- Verstoringbronnen in de omgeving (licht, geluid, barrières)
- Geschiktheid gebouwen
 - Gebruik (leegstaand, continue in gebruik, seizoensgebonden)
 - Type dakbedekking (pangedekt, ruimte bij daktrim platte daken etc.)
 - Materiaalgebruik (isolatie, hout, metaal)
 - Bouwwijze (spouwmuur, enkelsteens, open stootvoegen)
 - Onderhoudstoestand (nieuwbouw, verwaarloosd, gerenoveerd)
 - Afwerking/toegankelijkheid (o.a. scheuren / stootvoegen / ventilatieroosters)
 - Aanwezigheid en type zonneschermen
 - Aanwezigheid en onderhoudsstaat van vogelschroot / gootdrains / dakramen / dakkapellen / kielgoten / loodslabben en dergelijke

Ook andere delen van het leefgebied die onlosmakelijk met het functioneren van de nest-/verblijfplaats verbonden zijn:

- Essentieel foerageergebied
- Vliegroutes/verbindingzones
- Landhabitat van amfibieën

